

УСПП

"20" _____ 2006 р.

№ 02 / 8

Міністру фінансів України
Марченку С.М.

Шановний Сергію Михайловичу!

Український союз промисловців і підприємців (УСПП) звертається до Вас з питання обговорення проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо реєстрації платників єдиного податку платниками податку на додану вартість» (далі – Проект), що було серед інших актуальних питань взаємодії бізнесу та влади у центрі уваги засідання Антикризового штабу стійкості економіки (23.12.2025, м.Київ).

Метою прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо реєстрації платників єдиного податку платниками податку на додану вартість» є забезпечення збільшення надходжень до державного бюджету шляхом залучення платників єдиного податку до сплати податку на додану вартість (далі – ПДВ), що забезпечить рівність платників податків незалежно від обраної системи оподаткування, а також виконання пункту 5 підрозділу 4.3.1 «Реформа спрощеної системи оподаткування» розділу 4.3 Національної стратегії доходів до 2030 року.

Згідно Пояснювальної записки до Проекту розроблення законопроекту обумовлено необхідністю:

- створення рівних конкурентних умов для ведення бізнесу;
- збільшення надходжень до державного бюджету;
- створення умов для зниження ефективності та привабливості схем реалізації контрабандних та контрафактних товарів.

Водночас, питання вирішення проблематики, пов'язаної з наявністю контрабанди виходить за межі наявної спрощеної системи оподаткування, оскільки імпортери – платники єдиного податку, які не є платниками податку на додану вартість, зобов'язані сплачувати ПДВ на митниці на загальних підставах. Зацікавленість в ухиленні від сплати податків при ввезенні товарів на митну територію України однаково виникає для платників податків на будь-якій системі оподаткування, тому збільшення кількості платників ПДВ не забезпечить зменшення такого явища, як контрабанда.

Відповідна ситуація складається і з контрафактним товаром, який має інші підґрунтя для існування, ніж наявність або відсутність статусу платника ПДВ.

Щодо створення рівних конкурентних умов для бізнесу, то слід зазначити, що з 1 січня 2025 року в Європейському Союзі (далі – ЄС) почав діяти комплексний пакет спрощення для малих підприємств, метою якого є зменшення їхнього адміністративного навантаження та сприяння створенню фіскального середовища для сприяння їхньому зростанню та розвитку трансграничної торгівлі (Директива Ради (ЄС) № 2020/285 від 18 лютого 2020 року про внесення змін до Директиви 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість стосовно спеціальної схеми для малих підприємств та Регламенту (ЄС) № 904/2010 щодо

адміністративної співпраці та обміну інформацією з метою моніторингу правильного застосування спеціальної схеми для малих підприємств).

Держави-члени можуть встановлювати різні порогові значення для різних секторів бізнесу на основі об'єктивних критеріїв. Однак жоден з цих порогових значень не повинен перевищувати поріг у 85 000 євро або еквівалент у національній валюті. Також нові правила передбачають єдину реєстрацію в країні реєстрації для звільнення від ПДВ та спрощену квартальну звітність.

Узагальнену таблицю встановлених державами-членами національних порогів наведено нижче.

Держава	Національний річний поріг
Австрія	55 000 євро
Бельгія	25 000 євро
Болгарія	100 000 BGN (32 019,70 євро)
Хорватія	60 000 євро
Кіпр	15 600 євро
Чеська Республіка	2 000 000 чеських крон (78 848,81 євро)
Данія	50 000 датських крон (6 713,66 євро) (товари) / 350000 д. крон (47 019,6273 євро) (послуги)
Естонія	40 000 євро
Фінляндія	20 000 євро
Франція	85 000 євро (товари) / 37 500 євро (послуги)
Німеччина	25 000 євро
Греція	10 000 євро
Угорщина	18 000 000 HUF (58 344,95 євро)
Ірландія	85 000 євро (товари) / 42 500 євро (послуги)
Італія	85 000 євро
Латвія	50 000 євро
Литва	45 000 євро
Люксембург	50 000 євро
Мальта	35 000 євро
Нідерланди	20 000 євро
Польща	200 000 злотих (48 001,92 євро)
Португалія	15 000 євро
Румунія	300 000 румунських лейв (64 543,89 євро)
Словаччина	50 000 євро
Словенія	60 000 євро
Іспанія	-
Швеція	120 000 шведських крон (12 206,91 євро)

Відповідно до Проекту в Україні запропоновано розширити коло платників ПДВ за рахунок платників єдиного податку – неплатників ПДВ за чинним законодавством, залишаючи існуючий поріг для обов'язкової реєстрації платниками ПДВ в сумі 1 млн. грн., що складає станом на 31.12.2025 р. еквівалент в розмірі 20 057,57 євро.

Зазначений поріг є меншим, ніж в більшості країн ЄС, та незмінним з 01.01.2015 р. при зростанні інфляції за останні 10 років в 3,7 рази.

Тільки за підсумками 2025 р. інфляція в країні становила 8%, що перевищує середньоєвропейські значення більш ніж у три рази.

З огляду на це граничний поріг для обов'язкової реєстрації платником ПДВ повинен бути збільшений щонайменше до 3,7 – 4 млн. грн., що більше відповідатиме річним лімітам обороту для звільнення від ПДВ, застосовним в ЄС.

Використання особливостей оподаткування для операцій малого бізнесу в ЄС не є свідченням порушення рівних конкурентних умов ведення бізнесу, а є узгодженою в Євросоюзі політикою підтримки малого бізнесу та створення умов для самозайнятості населення.

Відсутність такої підтримки або її мінімізація для малого бізнесу на фоні високого рівня міграції трудового населення, поточних ризиків для ведення бізнесу в умовах війни, не призведе до очікуваного ефекту збільшення податкових надходжень в розмірі 40 млрд. грн., виходячи з кількості платників 660,2 тис. суб'єктів, а навпроти - негативно вплине на суб'єктів малого підприємництва, кількість яких буде вірогідно скорочена протягом 2026 року, а певна частина самозайнятого населення опиниться без роботи та буде змушена мігрувати за кордон.

Відсутність інших дієвих схем підтримки малого бізнесу порушує конкурентні умови ведення малого бізнесу в Україні в порівнянні з країнами-членами ЄС, що створюватиме додаткові умови для трудової міграції в європейські країни.

Слід також врахувати відсутність на сьогодні обов'язку для ФОПів вести бухгалтерський облік. Введення обов'язку для таких суб'єктів господарювання реєструватися платниками ПДВ призведе до суттєвого збільшення фінансового навантаження на них через необхідність придбати відповідні облікові програмні продукти, наймати висококваліфікованих бухгалтерів, нести інші фінансові витрати.

Крім додаткового навантаження на бізнес, будуть збільшені витрати бюджету на адміністрування додаткової кількості платників ПДВ, яка на сьогодні передбачається в кількості 660,2 тис. осіб. Крім додаткових витрат на внесення змін в програмний продукт необхідно буде збільшити кількість штатних працівників ДПС України на проведення камеральних перевірок податкової звітності та інших податкових документів, комісій, які прийматимуть рішення щодо реєстрації або відмови в реєстрації податкових накладних, питань ризиковості платників податку, врахування/не врахування таблиць даних платників податку тощо.

Запровадження з 1 січня 2027 року новацій, передбачених Проектом, не тільки матиме негативний ефект для малого бізнесу, але і зумовить зростання інфляції, оскільки в будь-якому випадку бізнес буде змушений піднімати ціни на продукцію та послуги.

У цьому разі зміни до ПКУ вплинуть на кінцевих споживачів та їх купівельну спроможність, що при наявності всіх ризиків та наслідків війни забезпечить додатковий тиск на населення.

Додатково слід звернути увагу на Тест для малого та середнього бізнесу в ЄС, який аналізує вплив майбутніх законодавчих пропозицій ЄС на малі та середні підприємства (МСП). Оцінка витрат і вигод від варіантів політики для МСП сприяє принципу «спочатку подумай про малі підприємства» та покращує бізнес-середовище. Тест МСП є невід'ємною частиною процесу оцінки регуляторного впливу Європейської Комісії.

Тест МСП складається з

- визначення підприємств, які ймовірно постраждають;

- консультування з МСП та організаціями, що представляють МСП;
- оцінка впливу на МСП (аналіз витрат і вигод);
- вивчення варіантів політики зменшення негативного впливу на МСП (або розгляд пом'якшувальних заходів, якщо це необхідно).

Враховуючи вищезазначене, звертаємося до Вас з пропозицією забезпечити:

1. Проведення Тесту МСП з визначенням втрат малого бізнесу та оцінки впливу на малий бізнес, публічних консультацій з МСП та організаціями, що їх представляють.

2. Заходи підтримки малого бізнесу з використанням вже апробованих форматів, які застосовуються в податковій політиці ЄС чи адаптовані під реалії сьогодення та матимуть на меті збереження працездатного населення на території України, створення умов для повернення бізнесу тощо.

3. Запровадження перехідних норм для поступового та економічно обґрунтованого переходу платників, що перебувають на спрощеній системі оподаткування (далі – ССО), на ПДВ, а також удосконалення поточного стану податкового адміністрування для малого бізнесу:

- поступове запровадження ПДВ для різних груп платників єдиного податку;
- запровадження перехідних положень для продажу залишків товару на 01.01.2027 р., які містять ПДВ, сплачений на митниці або постачальникам – платникам ПДВ на митній території України;
- збільшення граничного порогу для обов'язкової реєстрації платниками ПДВ;
- спрощення податкової звітності та порядку складання податкових накладних/розрахунків коригування;
- зменшення ризиків блокування податкових накладних/розрахунків коригування для платників ССО.

4. Зменшення ставки ПДВ та навантаження на фонд оплати праці, які за відсутності високої доданої вартості створюють подвійне податкове навантаження на працю (з врахуванням існуючих дисбалансів між прямим та непрямим оподаткуванням).

З повагою,

**Президент УСПП,
співголова Національної тристоронньої
соціально-економічної ради**

А.К.Кінах